

Vinnusóknarsvæði þéttbýlisstaða

Við mat á aðstæðum byggðanna geta landshlutar og sveitarfélög verið viðsjál viðmiðunarsvæði. Skerðing þorkaflaheimilda getur t.d. verið stórmál í sjávarþorpi þó störfín þar séu svo lítil hluti af öllum störfum landshlutans eða sveitarfélagsins að alvara málsins komi ekki fram á þeim grunni. Byggðastofnun hefur viljað greina daglegar vinnusóknir á landinu sem í mörgum tilvikum geta verið nauðsynleg viðmiðunarsvæði og fékk atvinnuþróunarfélögin átta á landinu til samstarfs um þetta verk. Þau hafa að undanfögnu, hvert á sínu starfssvæði, greint vinnusóknarsvæði þéttbýlisstaða sem afmarkast af vegalengdinni sem fólk ferðast á hverjum degi milli heimilis og vinnustaðar. Greiningin hefur byggst á þekkingu á svæðum og fyrirtækjum sem starfsmenn atvinnuþróunarfélaganna búa yfir og samstarfi þeirra við fyrirtækin. Þetta verk er þó margslungið og mörk vinnusóknarsvæða eru sum flókin, sum skarast nokkuð, önnur mikið en sum svæði liggja langt frá öðrum vinnusóknarsvæðum þéttbýlisstaða. Vegna þess hvernig að verkinu var staðið er höfuðborgarsvæðið ekki greint sem sérstakt vinnusóknarsvæði. Til þess þarf aðra aðferð. Hins vegar skarast vinnusóknarsvæði norðan, austan og sunnan við höfuðborgarsvæðið á höfuðborgarsvæðinu, þannig að nærtækt er að álykta að vinnusóknarsvæði höfuðborgarsvæðisins nái suður og vestur yfir Suðurnes, austur fyrir Selfoss og norður að Borgarnesi.

Á yfirlitskortinu eru upplýsingar um vinnusóknarsvæði settar fram á einfaldaðan hátt. Í grófum dráttum er miðað við þéttbýlisstaði með 200 íbúa og fleiri og svæði sem skarast eru sum sameinuð. Á kortinu eru þannig sýnd 29 vinnusóknarsvæði þéttbýlisstaða. Íbúar sumra þessara þéttbýlisstaða, t.d. Breiðdalsvíkur (nr. 21) og Kirkjubæjarklausturs (nr. 24), eru færri en 130 en sumir þéttbýlisstaðir með 1500 til 2.500 íbúa ekki greindir með sérstök vinnusóknarsvæði s.s. Þorlákshöfn og Hveragerði því þau teljast samfallandi og innan vinnusóknarsvæðis Selfoss. Svæðin eru tölusett á uppdrætti og þeim lýst aðeins nánar hér á eftir. Ætlunin er að atvinnuþróunarfélögin og Byggðastofnun ræði framhaldið, hvort þessi svæðaskipting lýsi viðfangssvæðum eða skilvirkum svæðum og hvort ástæða sé til að miða upplýsingaöflun og aðgerðir við þau að einhverju leyti.

Kortið er enn í mótun og eftirsóknarvert að fá athugasemdir sendar arni@byggdastofnun.is.

Svæðin eru:

- 1 Borgarnes
Spannar Borgarfjarðardali, Mýrar, Skipaskaga og höfuðborgarsvæðið.
- 2 Bifröst
Spannar Borgarfjörð og Dali að Búðardal.
- 3 Stykkishólmur
Vinnusóknarsvæði þéttbýlisstaðanna á norðanverðu Snæfellsnesi, Hellisands, Rifs, Ólafsvíkur, Grundarfjarðar og Stykkishólms.
- 4 Reykhólar
Austurhluti Barðastrandar, að Króksfjarðarnesi, þar sem er miðlína vegar milli Patreksfjarðar og Reykjavíkur.¹
- 5 Patreksfjörður
Vinnusóknarsvæði þéttbýlisstaða á sunnanverðum Vestfjörðum, Bíldudals, Tálknafjarðar og Patreksfjarðar.
- 6 Ísafjörður
Svæði þéttbýlisstaða á norðanverðum Vestfjörðum, Þingeyrar, Flateyrar, Suðureyrar, Ísafjarðar, Bolungarvíkur og Súðavíkur.
- 7 Hólmavík
Hólmavík, Dranganes og svæði suður um Kollafjörð og Bitrufjörð.
- 8 Hvammstangi
Frá Borðeyri í vestri að Vatnsdal í austri.
- 9 Blönduós
Svæði Skagastrandar og Blönduóss, inn Vatnsdal og Langadal.
- 10 Sauðárkrókur
Frá Skagaströnd og Blönduósi í vestri, Hólum og Hofsósi í austri og Skagafjarðardölum í suðri.

¹ Vegagerðin

- 11 Siglufjörður
Nær inn í Fljót, að Haganesvík. Um Héðinsfjarðargöng mun svæðið tengjast svæði þéttbýlisstaðanna við Eyjafjörð.
- 12 Akureyri
Svæði þéttbýlisstaðanna vestan Eyjafjarðar, Ólafsfjarðar, Dalvíkur, Litla-Árskógssands og Hauganess og austan fjarðar, Grenivíkur og Svalbarðseyrar, skarast á Akureyri.
- 13 Húsavík
Nær austur um Tjörnes í Öxarfjörð og til suðurs um Laugar að Reykjahlíð og Mývatni.
- 14 Kópasker
Nær norður að Leirhöfn og inn í Öxarfjörð.
- 15 Raufarhöfn
Spannar láglandið næst Raufarhöfn.
- 16 Þórshöfn
Spannar Þistilfjörð að Rauðanesi.
- 17 Vopnafjörður
Nær út með Vopnafirði beggja vegna og inn dalina.
- 18 Bakkagerði
Nær yfir Borgarfjörðinn.
- 19 Egilsstaðir
Nær norður um Jökulsárhlíð og Hjaltastaðapinghá, austur til Seyðisfjarðar og suður um dalina og til Reyðarfjarðar. Á Egilsstöðum skarast vinnusóknarsvæði Seyðisfjarðar og Reyðarfjarðar.
- 20 Reyðarfjörður
Spannar svæði þéttbýlisstaðanna, Egilsstaða, Neskaupstaðar, Eskifjarðar, Fáskrúðsfjarðar og Stöðvarfjarðar í suðri.
- 21 Breiðdalsvík
Nær yfir Breiðdalinn.
- 22 Djúpivogur
Nær frá Berunesi í norðri suður yfir Álftafjörð.
- 23 Höfn
Nær yfir Lón, Nes og Mýrar.
- 24 Klaustur
Nær austan frá Fljótshverfi vestur að Þykkvabæ.
- 25 Vík
Spannar Mýrdalinn, frá Múlakvísl í austri vestur að Jökulsá á Sólheimasandi.
- 26 Vestmannaeyjar
Nær yfir Heimaey sjálfa.
- 27 Hvolsvöllur
Nær austan frá Skógum, vestur um Hellu að Selfossi. Fellur að miklu leyti saman við vinnusóknarsvæði Hellu og Selfoss.
- 28 Selfoss
Austan frá Markarfljóti, norðan frá Haukadal og Laugarvatni og vestur til Þorlákshafnar, Voga og Hvergerði og til Reykjavíkur
- 29 Keflavík
Svæði þéttbýlisstaðanna á Reykjanesi, Keflavíkur, Keflavíkurflugvallar, Garðs, Sandgerðis, Njarðvíka og Voga. Nær til austurs og norðurs yfir höfuðborgarsvæðið.